

تشویش اذهان عمومی «بودجه میلی» است نه اجرای قانون اساسی

می‌گویند «بودجه» آنقدر مهم است که در ادبیات بودجه‌ریزی، وزن سیاسی رأی‌نیاوردن کلیات بودجه معادل عدم رأی اعتماد به کابینه است...

می‌گویند «بودجه» آنقدر مهم است که در ادبیات بودجه‌ریزی، وزن سیاسی رأی‌نیاوردن کلیات بودجه معادل عدم رأی اعتماد به کابینه است، می‌گویند «بودجه» آنقدر حیاتی است که نمی‌تواند اصل هشتاد و پنج (رسیدگی در کمیسیون تخصصی) شود و باید در صحن مطرح شود و می‌گویند اصلاً مردمسالاری که اگر احیاناً این روزها برای کسی مهم باشد از بودجه شروع می‌شود نه رأی.

با این حال چهارشنبه هفته گذشته یعنی 4 بهمن ماه 96 گزارش تفریغ بودجه سال 1395 کل کشور در صحن علنی مجلس شورای اسلامی توسط عادل آذر رئیس دیوان محاسبات کشور قرائت شد تا فاجعه «اختصاص میلی بودجه» مصوب از سوی دولت راستگویان و دولت شفافیت! بیش از پیش آشکار شود.

گزارش تفریغ بودجه 95 نشان می‌دهد دولتی که منتقد دولت سابق بود و از بی‌انضباطی بودجه‌ای آن انتقاد می‌کرد، حالا خود به یکی از بی‌انضباط‌ترین دولت‌ها در این زمینه تبدیل شده است. فاجعه عملکرد دولت آنجا اهمیت دارد که «بخش بزرگی از درآمد به خزانه واریز نشده» و مشخص نیست این درآمدها کجا هزینه شده است. بدتر از آن، این موضوع است که دولت 80 درصد از تبصره‌ها و احکام بودجه مصوب را اجرا نکرده یا ناقص اجرا کرده است!

نکته قابل توجه اینکه عادل آذر، رئیس فعلی دیوان محاسبات و یکی از مسئولان ارشد دولت روحانی در دولت یازدهم بوده و همه وی را گزینه دولت در این نهاد نظارتی می‌دانستند. از همین رو دولت این بار نمی‌تواند مدعی شود این گزارش مغرضانه و برای تخریب دولت تهیه شده است!

دو ابهام بزرگ بودجه 95

بررسی این گزارش نشان می‌دهد سرنوشت برخی منابع در سال 95 نامشخص است؛ از آن جمله می‌توان به 7 میلیون بشکه نفت اشاره کرد. براساس آنچه از جداول و جزئیات این گزارش مکتوب دیوان محاسبات در حوزه نفت برمی‌آید، 1418 میلیون بشکه نفت در سال 95 تولید شد که از این میزان، 765 میلیون بشکه صادر شد و 609 میلیون بشکه به فروش داخلی رسید. همچنین میزان موجودی تا پایان سال 95، معادل 27 میلیون بشکه نفت بود. این ارقام نشان می‌دهد گزارشی از سرنوشت 7 میلیون بشکه نفت در سال 95، موجود نیست و دیوان محاسبات نیز در گزارش خود به سرگذشت این تعداد بشکه نفت اشاره نکرده است.

واریز نشده‌ها...

براساس گزارش تفریغ بودجه 95، منابع دیگری نیز وجود دارند که سرنوشتشان نامشخص است. منابعی که به خزانه واریز نشده‌اند؛ نخست 11 هزار و 479 میلیارد تومان از منابع حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی از سوی شرکت ملی گاز ایران است که تاکنون به حساب خزانه واریز نشده است. دوم، مبلغ 4 هزار و 479 میلیارد تومان از وجوهی است که از سوی شرکت‌های پتروشیمی بابت ارزش خوراک دریافتی واریز شده، اما شرکت ملی نفت ایران تاکنون آن را به خزانه واریز نکرده است. سوم، سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت در سال 95 است؛ در این بخش باید 8 هزار و 489 میلیارد دلار به حساب صندوق توسعه ملی واریز می‌شد که از این میزان مبلغ 7 هزار و 212 میلیارد دلار واریز شد، اما مابقی آن یعنی یک هزار و 177 میلیارد دلار به حساب صندوق توسعه ملی واریز نشده است. علی‌لاریجانی، رئیس مجلس نیز در تذکره خطاب به نمایندگان تاکید کرد که بخش مربوط به نفت و مبالغ مربوط به شرکت ملی گاز، پتروشیمی، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی که مبلغی از آن به خزانه واریز نشده است، از سوی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس پیگیری شود.

انحراف از اهداف

همچنین در بررسی گزارش تفریغ بودجه 95، می‌توان به مواردی اشاره کرد که در آن انحراف از اهداف و بی‌انضباطی دیده می‌شود. یکی از این موارد صندوق نوآوری و شکوفایی است که منابع این صندوق از محل صندوق توسعه ملی به صورت بدون بازگشت تامین شده است. بر مبنای این گزارش، از سال 1391 تا پایان سال 1395، معادل 2023 میلیارد تومان یعنی حدود 67 درصد سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی تامین شده و نکته جالب آنکه تنها 503 هزار میلیارد تومان یعنی حدود 25 درصد منابع مذکور در قالب تسهیلات در اختیار شرکت‌های دانش بنیان قرار گرفت و 75 درصد این مبلغ، با هزینه‌های جاری دولت بوده یا در بانکها سپرده گذاری شده است. یعنی اینکه دولت بر دوش مردم هزینه می‌گذارد اما در زمینه خدمت‌رسانی و ایجاد اشتغال و چرخش چرخ تولید، بسیار کم کار است.

توهین و تمسخر اجرای قانون!

نکنه قابل توجه اما برخورد عجیب دولت با این گزارش است. دولت در مواجهه با گزارش تخلفات خود در تفریغ بودجه ۹۵ به تمسخر و اتهام‌زنی به دیوان محاسبات رو آورده است. در واقع برای نخستین بار در تاریخ اقتصادی کشور، گزارش رسمی یک نهاد نظارتی توسط مدیران اقتصادی دولت به‌ZWNJ& عنوان تشویش اذهان عمومی شناخته شد و نوبخت در اظهاراتی عجیب و قابل تامل گزارش تفریغ بودجه سال 95 کل کشور را تشویش اذهان عمومی خواند! اما پاسخ نداد که اجرای میلی & بودجه میلی؛& تشویش اذهان است یا اجرای نص صریح قانون اساسی؟ وی همچنین در اظهار نظر عجیب تر و خلاف قانون & گفت: & انتظار می‌ZWNJ& رفت گزارش تفریغ بودجه & ای که ارائه شده، برمی‌ناید گزارش قوه مجریه باشد(!) اما دیوان خود اقدام به تهیه گزارش کرده حداقل کار این بود که دولت را از گزارش مطلع کرده تا راجع به شبهات و ابهامات پاسخ دهد تا تشویش اذهان عمومی مورد سوءاستفاده & رسانه & های خارجی قرار نگیرد(!)&

این در حالی است که اصل 54 و 55 قانون اساسی ضمن تاکید بر این مسئله که & دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است &، تصریح می‌دارد که & دیوان محاسبات به کلیه حسابهای وزارتخانه & ها، موسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه & هایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌ZWNJ& کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌ZWNJ& دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌ZWNJ& نماید که هیچ هزینه & ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد دیوان محاسبات، حسابها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع & آوری و گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌ZWNJ& نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.&

بنابراین دیوان محاسبات برای اولین بار نیست که چنین گزارشی را منتشر کرده و همه & ساله طبق وظیفه & ای که قانون برای او مشخص کرده، مکلف شده گزارشی را به عنوان تفریغ بودجه متشکل از دخل و خرج کلیه دستگاه & های دولتی منتشر کند و آن را در دسترس عموم قرار دهد. گزارشی که حیثیت دولت را برد!

نوبخت همچنین روز گذشته در حاشیه صحن علنی مجلس درباره گزارش تفریغ بودجه دیوان محاسبات از تخلفات دولت در & بودجه میلی & گفت: در گزارش تفریغ بودجه ۹۵ از سوی دیوان محاسبات مطالبی مطرح شد که اگر از بنده می‌ZWNJ& پرسیدند همه را شفاف می‌ZWNJ& بگویم. حیثیت دولت و دستگاه & های دولتی با قرائت این گزارش برده شد و گفتند که فلان پول واریز نشد و یا فلان پول به جای دیگری واریز شده است. سخنگوی دولت همچنین به جای پاسخگویی درباره تخلفات 80 درصدی در اجرای میلی بوجه 95 به ناسزاگویی علیه دیوان محاسبات پرداخت و مدعی شد: & دیوان محاسبات با کارکردهایش در دهه & های گذشته خیلی فاصله گرفته است. امروز به عنوان یک مرجع مچ بگير و پرونده ساز برای مدیران است، گزارش تفریغ بودجه ۹۵ و اعداد و ارقامی که از برداشت & ها و پرداخت & های دولت مطرح شد دستمایه رسانه & های بیگانه قرار گرفت که این ظلم به نظام است!&

وی همچنین با بیان اینکه قرائت گزارش تفریغ بودجه در صحن مجلس اصلاً به عهده دیوان محاسبات نیست! ، افزود: & روال این طور است که بعد از تهیه گزارش تفریغ، تقدیم هیئت ریسه می‌ZWNJ& شود و رییس دیوان محاسبات اجازه دارد که یک ساعت درباره این گزارش توضیح دهد و نه که آن را قرائت کند.& قرائت گزارش تفریغ بودجه کاملاً قانونی بود

این در حالی است که علی لاریجانی رئیس مجلس در پاسخ به اعتراض دولتی‌ها به گزارش دیوان محاسبات گفت: & دیوان محاسبات براساس آئین & نامه داخلی مجلس موظف است گزارش تفریغ بودجه را ارائه دهد و پس از آن در کمیسیون بودجه بررسی شود. از این رو کار دیوان محاسبات در قرائت بودجه تفریغ سال 95 کاملاً قانونی است و اینکه دولت توقع دارد که با آنها در این & باره مشورت شود امر دیگری است.& رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه دیوان محاسبات مرجع حسابرسی کشور است، گفت: در آئین & نامه مصوب سال 91 مجلس مقرر داشتیم که دیوان محاسبات گزارش خود را درباره تفریغ بودجه در صحن مجلس قرائت کند و پس از آن گزارش جهت بررسی بیشتر به کمیسیون برنامه و بودجه ارسال شود. پیام کارت زرد مجلس

به & بودجه میلی & دولت

همچنین رای منفی اکثریت نمایندگان مجلس به کلیات & بودجه میلی & دولت ، آنهم از سوی مجلسی که به همراهی و مدارای بیش از اندازه با دولت شناخته می‌شود نشان می‌دهد که نمایندگان ولو با دولت همسو باشند، به نحوی نسبت به خودرایی و سوء مدیریت دولت و نیز بی انضباطی شدید و خودکامگی در عدم اجرای چهار پنجم قانون بودجه بود که به تشدید تورم و رکود و گران شدن نرخ ارز انجامید، اعتراض کرده و به نوعی، درباره سلب اعتماد خویش هشدار داده اند.

دولتی & ها طی هفته های گذشته بارها برای به کرسی نشاندن حرف خود در تحمیل & بودجه

میلی؛ به ملت و وکلای آن ، جایگاه مجلس را تضعیف و شان نمایندگان آن را زیر سؤال برده بودند ، آنجا که برای مجلس خط نشان کشیده و صراحتاً تهدید می کردند که نمایندگان حق ندارند در لایحه بودجه؛ ای که توسط دولت تدوین شده تغییر ایجاد کنند و باید بودجه 97 را به صورت آکبند به دولت دوازدهم تحویل دهند و در صورتی که لایحه بودجه عیناً به تصویب نرسد؛ را؛ را بعنوان منشا عدم حل مشکلات معرفی خواهند کرد. در واقع مجلس به رغم همه کاستی ها و ضعف؛ های خود ، روز گذشته ضمن مخالف با کلیات این؛ بودجه میلی؛ در واقع یک کارت زرد به موقع داد و امید آن که پیام مجلس همسو از سوی دولت درک شود. مسیر دولت حتماً باید اصلاح شود. این پیام روز گذشته مجلس است.